

MIRT-ONDERZOEK OOSTKANT AMSTERDAM

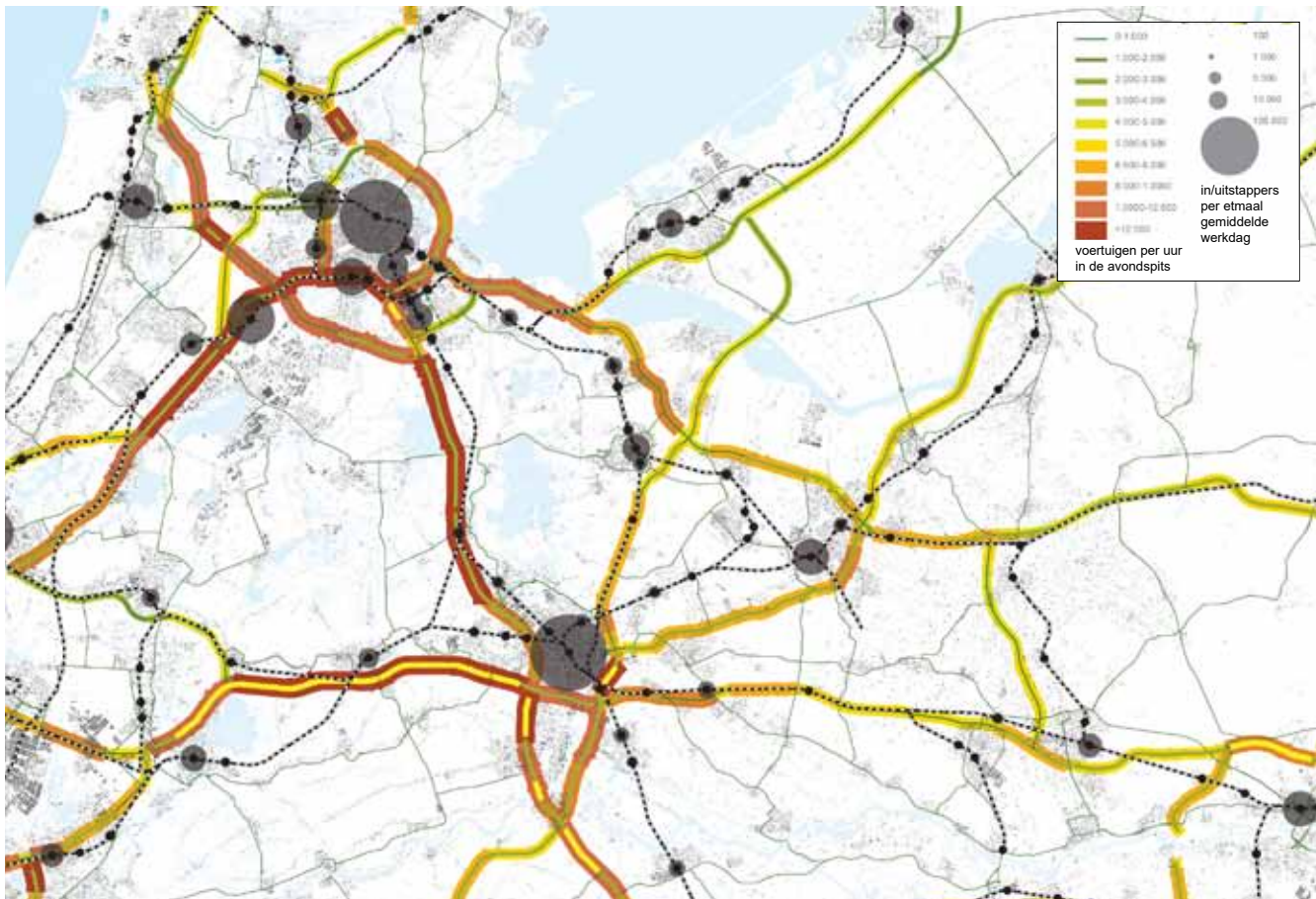
‘Landschap, economie en bereikbaarheid in samenhang onderzocht’

Bestuurders van rijk en regio¹ zijn in het Bestuurlijke Overleg MIRT 2015 akkoord gegaan om het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam op een integrale en brede manier aan te pakken. Deze afspraken zijn gedeeld met de Tweede Kamer. In de kwartiermakerfase is in het gebied een onlosmakelijke verbondenheid gebleken tussen de thema's economie, landschap en bereikbaarheid. Daarnaast is naar voren gekomen dat de ontwikkelingen op deze thema's sterk samenhangen met de ontwikkeling van het bredere metropolitane netwerk. Het gebied aan de Oostkant Amsterdam kan niet los gezien worden van de bredere omgeving. Beide bevindingen uit de kwartiermakersfase vragen om een samenhangende aanpak, waarbij de thema's in onderlinge relatie en in de brede context verder worden onderzocht.

De uitvoering van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam is gepland van oktober 2015 – februari 2017 en kent drie fasen (zie figuur laatste blad). De analysefase is gestart in oktober 2015. In deze fase brengen we de ambities voor de ontwikkeling van het gebied, de opgaven en de uitersten voor de toekomst (scenario's) scherp in beeld. Dit betekent dat zowel de ambities als de knelpunten op het gebied van economie, landschap en bereikbaarheid samenhangend voor de toekomst worden onderzocht.

Het doel van de komende fase is om meer begrip en inzicht te krijgen in de vraag welke richtingen de ambities uitwijzen, waar de knelpunten precies vandaan komen en hoe deze ambities en knelpunten zich in samenhang verhouden richting de toekomst. Op basis van deze inzichten in het gebied ten oosten van Amsterdam kunnen in de volgende fase oplossingen en initiatieven in beeld worden gebracht voor de verdere ontwikkeling van het gebied als onderdeel van een groter metropoolgebied.

In de analysefase organiseren we weer verschillende expert- en gebiedssessies om samen met belanghebbende overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties tot samenhangende inzichten en analyses te komen. Deze derde informatiebrochure van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam geeft een beeld van de recente uitkomsten en informatie over de te nemen stappen in deze fase van het onderzoek.

Kaart uit de analysefase: Verkeersintensiteit in 2014 in Midden-Nederland met onderscheid tussen personen en vrachtverkeer (dunne lijn representeert bestelbusjes en vrachtverkeer)

¹⁾ De hierbij betrokken partijen zijn de Provincie Utrecht, Provincie Noord-Holland, Provincie Flevoland, Regio Gooi en Vechtstreek en Regio Amersfoort

Op 17 november 2015 hebben deelnemers van de gebiedssessie de uitersten van de toekomstige ontwikkeling van het gebied in beeld gebracht. In acht groepen zijn de positieve en negatieve beelden van vier toekomstscenario's ingevuld op basis van uiteenlopend beeldmateriaal. Er is een verbeelding gemaakt van de positieve ontwikkelingen die op het gebied af kunnen komen, de zogenaamde 'heaven', en van de negatieve ontwikkelingen die zich kunnen voordoen, de zogenaamde 'hell'. De beelden van toekomstscenario's gebruiken we om te onderzoeken wat de uitersten zijn in de toekomstige ruimtelijke en sociaal-economische ontwikkeling van het gebied. De scenario's zijn daarbij te vergelijken met het weer: ze zijn niet te beïnvloeden, maar tot op zeker hoogte wel te voorspellen. Deze scenario's dienen als toetsingskader voor een aantal op te stellen strategieën voor de ontwikkeling van het gebied. De Rijksoverheid gebruikt ook scenario's om de bandbreedte van de toekomstige mobiliteitsontwikkeling te kunnen berekenen. De toekomstscenario's die daarvoor worden gebruikt heten de WLO-scenario's, waarbij WLO staat voor Welvaart en Leefomgeving.

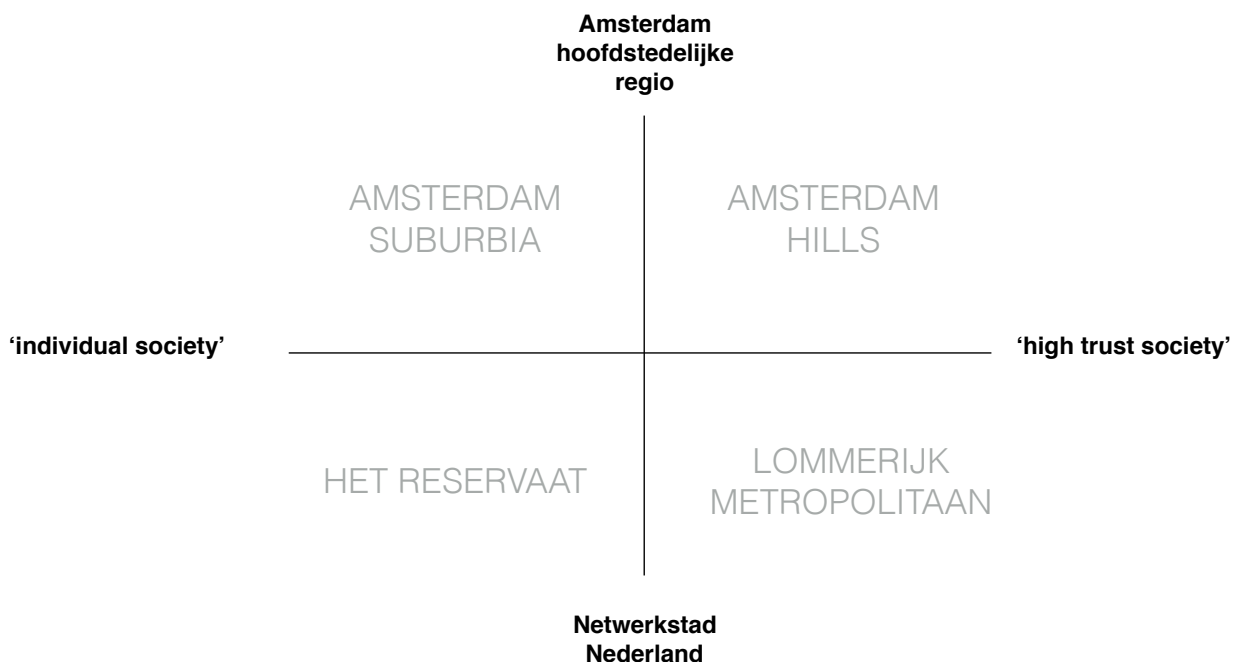
Er wordt gebruik gemaakt van de regionale WLO-scenario's voor het uitwerken van gebied specifieke scenario's. Daarbij wordt uitgegaan van twee belangrijke, door de regionale partijen niet te beïnvloeden onzekerheden. De eerste onzekerheid betreft de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland, waarbij aan het ene uiterste Amsterdam het dominante centrum in Nederland wordt en alle groei

in werkgelegenheid en verstedelijking naar zich toe trekt. Aan het andere uiterste is er weliswaar ook stedelijke groei, maar dan verspreid over een netwerk van grote en kleinere steden.

De tweede onzekerheid gaat over de manier waarop de maatschappij en de bijbehorende bestuurscultuur zich ontwikkelt. Aan het ene uiterste is sprake van een zeer sterke verdergaande individualisering, met een geringe rol voor de overheid – het zogenaamde Angelsaksische-model, en aan het andere uiterste een maatschappij die zich ontwikkelt met sterke maatschappelijke banden, meer bestuurlijke afstemming en samenhang met een grotere rol voor de overheid – het zogenaamde Rijnland-model. Op de volgende pagina's zijn de belangrijkste visualisaties die uitkomst waren van de gebiedssessie verbeeld.

Als vervolg op de beelden vanuit de gebiedssessie is gesproken met het Planbureau voor de Leefomgeving en het Centraal Planbureau over de doorvertaling van de recent geactualiseerde WLO-scenario's naar het onderzoeksgebied. Anders dan de eerdere WLO-scenario's wordt dit keer, vanwege de eenvoud, niet gebruik gemaakt van vier maar slechts twee toekomstscenario's: Hoog en Laag. Voor de regionale doorvertaling zijn twee gevoeligheidsscenario's toegevoegd. De doorvertaling van deze beleidsarme, algemene scenario's naar het onderzoeksgebied vraagt nadere uitwerking, die de komende tijd zal plaatsvinden.

Meer informatie over de WLO-scenario's: www.wlo2015.nl

AMSTERDAM SUBURBIA

HEAVEN

HELL

+ actieve ouderen + high-quality living + werk bij de buren +
streekproducten

- geen werkgelegenheid - geen woning-mix
- geen jongeren - grote congestie richting Amsterdam

HET RESERVAAT

HEAVEN

HELL

+ gated + snelfietspad + gespecialiseerde zorg rijke
senioren + groene dure woonmilieus + autarkisch wonen

- geen langetermijn visie - perifere shoppingmalls
- geen doorstroming op de woningmarkt

AMSTERDAM HILLS

HEAVEN

HELL

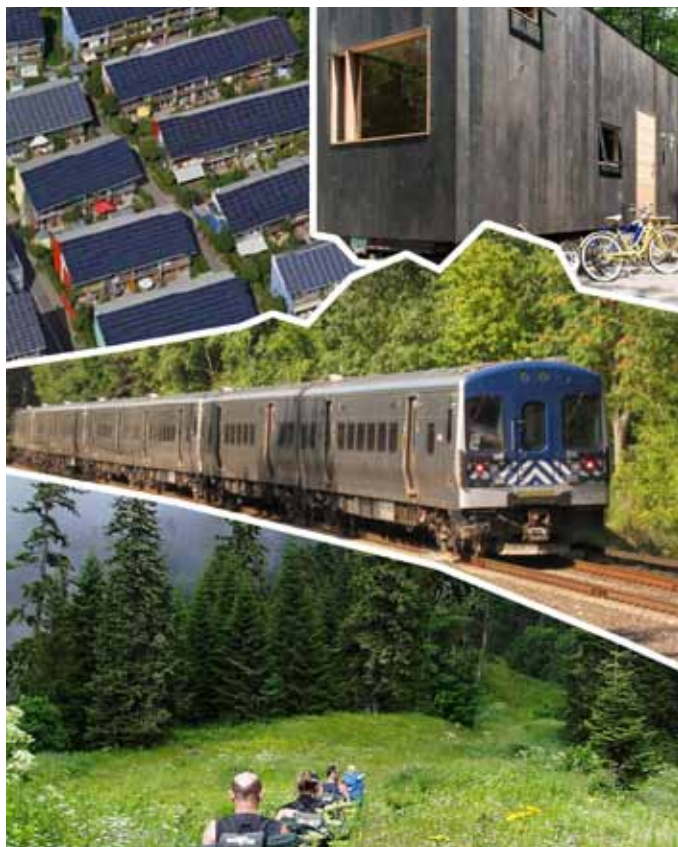
+ campus vorming + ouderen werken langer + toerisme
+ cultuurhistorie het verhaal van NL + natuurbeleving

- files - vervallen kleinschalig erfgoed
- aantasting door grootschalige windmolens & biomassa

LOMMERRIJK METROPOLITAAN

HEAVEN

HELL

+ alzijdige HOV / lichtrail + aantrekkelijk voor start-ups
+ herkenbaar + collectieve energievoorziening

- niet excelleren - stagnatie & bureaucratie
- verrommeling, hap-snap - OV niet rendabel

In de analysefase van het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam wordt de inhoudelijke uitwerking in twee sporen verder gevoerd:

Spoor 1 – Ambities, Scenario's en Strategieën

Spoor 1 is de paraplu waarin de thema's van economie, landschap en bereikbaarheid samenkomen en van een context worden voorzien. Het eerste spoor bestaat uit drie onderdelen: (bestuurlijke) ambities, gebiedsspecifieke scenario's en strategieën.

Op basis van coalitieakkoorden, vastgesteld beleid, structuurvisies en verschillende bestuurlijke beelden worden ambities voor het gebied in kaart gebracht en met elkaar geconfronteerd: Waar schuurt het? Waar zit gemeenschappelijk verlangen? De gebiedsspecifieke scenario's helpen om grip te krijgen op onzekere toekomstige ontwikkeling. De recent gepubliceerde nieuwe WLO-scenario's dienen als basis voor deze gebiedsspecifieke scenario's en de vertaling naar voor het gebied relevante kwesties. Om te voorkomen dat er vooroordelen over trends ontstaan, wordt er van elk scenario zowel een 'heaven' als een 'hell' variant ontwikkeld. Op basis van de toekomstige ontwikkelingen en in beeld gebrachte ambities kunnen strategieën worden verkend: Hoe verhouden de verschillende ambities zich tot elkaar? Hoe kan rekening worden gehouden met een reeks onzekere trends door verstandig bestuurlijk handelen?

Spoor 2 – Analyse Landschap, Economie en Bereikbaarheid

Thema Landschap

In de analyse van het gebied valt de hoeveelheid aan plannen en visies bij verschillende overheden en maatschappelijke organisaties op. Een overkoepelend en samenhangend beeld voor het gehele gebied voor landschap/natuur/water ontbreekt, evenals voldoende aandacht voor de beleving van de natuur, het landschap en het water. Ondanks de behoefte om gebiedsgericht opgaven en ambities te agenderen wordt de bestuurlijke indeling van het gebied en de financiële taakstelling als mogelijk obstakel ervaren. Zowel de bereikbaarheid en de infrastructurele doorsnijding van het gebied zijn zeer bepalende onderdelen voor de beleving van het landschap, de recreatieve potentie en de toekomstige ambities. Als opgaven worden gezien: de doorsnijding door infrastructuur (spoor, weg, water), teruglopende bekostiging door de overheden en het ontbreken van alternatieve financieringsvormen, versnipperd

grondeigendom en beheer, ontbreken integrale visie en benodigd instrumentarium, onvoldoende of geen borging van landschappelijke waarden en routenetwerken in provinciaal beleid, ontsluitende wegen kunnen recreatieve ambitie niet waarmaken.

Ambities zijn te vinden op het gebied van samenwerking binnen duidelijke kaders of met een concrete aanleiding bijvoorbeeld Geopark- of nationaal parkstatus, ten aanzien van gebiedsbeheer, het beter benutten van de betekenis van het uitloopgebied tussen grote steden, net als de bijzondere diversiteit, een overkoepelende bestuurlijke gedragen visie op het gebied van natuur- en landschappelijke waarden maar ook waar het gaat om toerisme en recreatie. In de komende maanden bestuderen we de verschillende deelgebieden binnen het gebied Oostkant Amsterdam met betrokkenen om overstijgende en samenhangende opgaven en ambities te agenderen.

Thema Economie

Het thema Economie is later van start gegaan door de zoektocht naar een projectleider. Deze is inmiddels begin december 2015 gestart. Er wordt komende maanden gewerkt aan het in beeld brengen van de belangrijkste onderleggers van de economische ontwikkelingen in het gebied, en de samenhang tussen economische trends en sectoren in het gebied. Op basis van de bevindingen in de kwartiermakerfase en aanscherping vanuit de eerste expertsessie in december 2015 wordt de onderstaande vraagstelling gehanteerd: "Wat is de geambieerde economische ontwikkelrichting van het gebied, mede gezien vanuit de huidige ruimtelijke en economische structuren in het gebied?". De hoofdvraag valt uiteen in vijf deelvragen op basis waarvan een verdiepingsslag gemaakt wordt. De verdiepingsslag bestaat uit het in kaart brengen van beschikbare informatie en inzicht verlenen in de bestaande kennisleemten. Op basis hiervan worden de knelpunten en kansen nader onderzocht en in relatie gebracht met ambities, scenario's en strategieën uit spoor 1.

Thema Bereikbaarheid

Met het instrument Mobiliteitsscan is een analyse gemaakt van de bestaande beschikbare modelgegevens in het gebied. De eerste inzichten zijn dat in een laag economisch groeiscenario de omvang van de congestie in de toekomst op de A1 aanzienlijk zal zijn. Daarnaast zijn ook de spoorlijnen zwaar belast (aantallen treinen en reizigers) in de trajecten van Amsterdam – Hilversum en van Utrecht – Harderwijk. In de regio's Gooi en Vechtstreek en Amersfoort bevindt zich relatief veel verkeer dat zich over kortere afstanden op de snelwegen verplaatst, vooral omdat er op korte afstand van elkaar veel afslagen zijn. Op de A1 bevindt zich tevens veel verkeer dat zich juist verplaatst over grote afstanden. In de komende maanden wordt de problematiek van het wegen- en OV-net nader verdiept, evenals de trendmatige en toekomstige ontwikkelingen in het mobiliteitssysteem.

Voor bijdragen aan en vragen over de inhoudelijke uitwerking in de analysefase kunt u de projectleiders van de deelsporen benaderen:

Spoor 1 - Ambities, Scenario's en Strategieën
Projectleider: **Liisa Kok** - liisa.kok@minienm.nl

Spoor 2 - Thema Landschap
Projectleider: **Marijn den Uijl** - m.denuijl@regioqv.nl

Spoor 2 - Thema Economie
Projectleider: **Anouk Pols** - a.pols@hilversum.nl

Spoor 2 - Thema Bereikbaarheid
Projectleider: **Laurien Beijer** - laurien.beijer@rws.nl

Voor vragen en nadere informatie over het MIRT-onderzoek Oostkant Amsterdam kunt u contact opnemen met:

de programmaleider Luc de Vries,
luc.de.vries@minienm.nl, tel. 06 – 53 753 998,

of met Paul Gerretsen, ruimtelijk denker,
paul.gerretsen@deltametropool.nl

of met de projectsecretaris, Joyce Parag,
joyce.parag@minienm.nl, tel. 06 – 15 359 741.

Belangrijke data:

9 februari 2016 – Zesde brede gebiedssessie

31 mei 2016 – Zevende brede gebiedssessie

